
حماسه سازان جاوید

مقدمه ۷

فصل اول

مشروعیت دفاع مقدس ۱۱

فصل دوم

تشویق مردم به حضور در جبهه ۱۷

فصل سوم

تأثیر بر فرماندهان جنگ ۲۵

فصل چهارم

شوق جهاد و عشق به جبهه ۳۳

فصل پنجم

تلطیف فضای رزم با معنویت ۳۹

فصل ششم

آفرینش حماسه‌ها ۴۹

پی‌نوشت‌ها ۶۱

بررسی اجمالی جلوه های حضور روحانیت در دفاع مقدس

اگرچه انقلاب اسلامی، انقلابی به تمام معنا مردمی بود، اما نقش روحانیت در دو محور غیر قابل انکار بود؛ چنان که رهبر نهضت بر آن دو صحنه گذاشته است: اول، بسیج توده ها و دوم، حفظ سلامت فکری و سیاسی انقلابیون.^۱

بهره‌مندی دفاع مقدس از روحانیت و نهاد روحانیت از جبهه و جنگ، دو سویه بود؛ به عبارت دیگر، گرچه حضور روحانیون در جبهه‌های جنگ در خلق فضای معنوی و روحانی جبهه و ظفرمندی رزمندگان اسلام بسیار مؤثر بود، اما نهاد روحانیت نیز از فضای حاکم بر عرصه‌های پیکار، بهره‌ها و تجربه‌های زیادی اندوخت.

روحانیت با حضور خویش در جبهه ها، به همگان آموخت که از درون دژهای نفوذ ناپذیر و از مقرهای آسوده، دستور پایداری و مقاومت در نبرد نمی‌دهد، بلکه در سختی‌ها رزمندگان را همراهی می‌کند، در تب جنگ آرامش می‌یابد و همسوی و هماهنگ با مجاهدان مخلص، حماسه می‌آفریند.

نقش سطوح مختلف روحانیت در حماسه دفاع مقدس، در محورهای زیادی قابل بررسی است که به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود.